दुर्लभं तत्त्वदर्शनम् । दुर्लभा सहजावस्था सद्गुरोः करुणां विना । विविधैरासनैः कुम्भैर्विचित्रकरणैरपि । प्रबुद्धायामादिशक्तौ प्राणः शून्ये विलीयते । अत्यर्थं यत्नबोधस्य त्वत्तनिःश्रेयसप्रदः । योगिनः सहजावस्था स्वयमेव प्रकाशते । सुषुम्णावाहिनि प्राणे शून्ये विशति मारुते । तदा समस्तकर्माणि निर्मूलयति धर्मवित् । अमनो निर्मलः शून्यं जगदेतच्चराचरम् । चित्ते समत्वमापन्ने वायुं व्रजति मध्यमे । एवाऽमरोऽपि च लोको सहजोऽपि मताऽपि च । ज्ञानं कुतो मनसि लीयति देवि ! तावत् प्राणेऽपि लीयात मनो लियते न तावत् । प्राणमनोद्वयमिदं विलयं प्रयाति मोक्षं स गच्छति मरे न कथञ्चिदन्यः । रसस्य मनसश्चैव चञ्चलत्वं स्वभावतः । रसो बद्धो मनो बद्धं किं न सिध्यति भूतले । मूर्च्छितो हरते व्याधिं मृतो जीवयति स्वयम् । बद्धः खेचरतां धत्ते रसो वायुश्च भैरवि ! । इन्द्रियार्थं मनो नाशो मनोनाशश्च मारुतः । मारुतस्य लयो नाशः स लयो नादमाश्रितः । अयमेव तु मोक्षाख्यो वस्तु वापि मतान्तरे । मनःप्राणलयौ नादमेकीकृत्य प्रवर्तते । प्रनष्टोच्छ्वासनिःश्वासप्रध्वस्तविषयग्रहः । निश्चेष्टा निर्विकाराश्च सर्वं वान्ति च योगिनः । उच्छिन्नसर्वसङ्कल्पो निःश्वासेनैव चेष्टितः । ज्ञानगम्यो लयः कोऽपि मनोवाचामगोचरः । यत्र दृष्टिर्लयस्तत्र भूतोद्भव सनातनी । ज्ञात्वा यद्भिः सर्वभूतानां दृष्टिर्लयो न सङ्गता । वेदशास्त्रपुराणाद्याः कामान्धमचिका इव । एकैव शाम्भवी मुद्रा सर्वतन्त्रेषु गोपिता । अलक्ष्यं लक्ष्यदृष्टिर्निमेषोन्मेषवर्जिता । इयं तु शाम्भवी मुद्रा सर्वतन्त्रेषु गोपिता । अलक्ष्यविलीनचित्तं पवनो योगी यदा वर्त्तते दृष्ट्या निश्चलतारया बहिरसौ पश्यन्न पश्यत्यपि । सुद्रेयं खलु शाम्भवी भवति सा युक्तप्रसादाद्गुरोः शून्याशून्यविवर्जितं स्फुरति यत्तत्त्वं पदं शाश्वतम् । अर्द्धोद्घाटितलोचनः स्थिरमना नासाग्रदत्तेक्षणः । चन्द्रार्कावभिलीनतामुपनयेत्तिष्ठन्नुन्मादात्परे । ज्योतीरूपमयत्वात्परहितं दृष्ट्यमानं परम् तत्त्वं तत्पदमेव वस्तु परमं वाच्यं किमत्राधिकम् । श्रीशाम्भव्याः खेचर्याश्च अवस्थाचलभेदतः । तारे ज्योतिषु संयोज्य किञ्चिदुन्मीलयेद् भ्रुवौ । पूर्वयोगस्य मार्गोऽयमुन्मनीकारणक्षमः । केचिदानन्दजालेन क्रीडन्ति मनसा कुलाः । केचित्सर्वेऽपि तत्त्वानि नैव जानन्ति मारुतम् । घातान्धाद्रिनीवविवरे मेरुमूले तदस्तितत्त्वं यत्तद् वदन्ति सुधीः यस्मुखं निम्नमानाम् । चन्द्रात् धारः स्रवति वपुषस्तेन मृत्युर्नराणां यस्मीयात् अमरत्वमिदं ज्ञात्वा कायसिद्धिः । दिवा न पूजयेद्विष्णुं रात्रौ नैव प्रपूजयेत् । सततं पूजयेद्विष्णुं दिवारात्रौ च पूजयेत् । सुचिरं ज्ञानजनकपरमज्ञानतःसमन्वितम् । तिष्ठते खेचरी मुद्रा तस्मिन् स्थाने न संशयः । चित्तं चरति खे यस्माच्चिह्ना चरति खे गता । तेनैव खेचरी नाम मुद्रा सिद्धैर्नमस्कृता । दृङ्मार्गेऽपि च योगी शून्ये चैवानिलं ग्रसेत् । तिष्ठते खेचरी मुद्रा तत्र बद्धं पुनः पुनः । सूर्याचन्द्रमसोर्मध्ये निराधारे तले पुनः । संस्थिता ब्रह्मचक्रे च सा मुद्रा नाम खेचरी । सा मयोद्भेदिता वामा शाम्भवी शिववल्लभा । मूर्धेनुमाहत दिव्यं सुषुम्णापथिके सुखे । पुरस्तात्तैव पूर्वेत निश्चिता खेचरी भवेत् । अभ्यसेत् खेचरीमुद्राननमनी सा प्रजायते । अभ्यसेत् खेचरीं ताम्रयावत् स्वादुयोगनिद्रितः । संप्राप्तयोगनिद्रस्य आयो नास्ति कदाचन । भ्रुवोर्मध्ये शिवस्थानं मनस्तत्र विलीयते । शातव्यं तत्पदं सूर्यं तत्र वायो न विद्यते । चन्द्रसूर्यद्वयोर्मध्ये मुद्रा दद्याच्च खेचरीम् । निराधारे महाशून्ये ब्रह्मचक्रे व्यवस्थिताम् । निराधारं मनो ज्ञात्वा न किञ्चिदपि चिन्तयेत् । समाधान्तरं ब्रह्मि पठवत् निर्भरं भ्रुवम् । वायुवायुर्यथा जीनः स्वस्थ मध्ये न संशयः । स्वस्थार्थं नश्यति प्राणः सूर्याङ्के पवने तथा । एवमभ्यस्यमानस्य वायुमार्गे दिवानिशम् । अभ्यासाच्छीर्यते वायुर्मनस्तत्रैव लीयते । अमृतं शाम्भवेद्देहमणादतमलक्षणम् । विध्यते च महायोगी महाबलपराक्रमः । यस्मिन्मध्ये मनः ज्ञात्वा मनः यत्नेन मध्यगम् । मनसा चित्तमालोक्य धारयेत् परमं पदम् । अमध्ये कुरु चात्मानमात्ममध्ये च सं कुरु । । आत्मानं सर्वं ज्ञात्वा न किञ्चिदपि चिन्तयेत् । बाह्याचिन्ता न कर्तव्या तथैवान्तरचिन्तनम् । सर्वचिन्तां परित्यज्य न किञ्चिदपि चिन्तयेत् । सङ्कल्पमात्रजननाच्च जगत् समग्रं सङ्कल्पमात्रमखिलं मनोविलीनम् । सङ्कल्पमात्रमिदमस्तु निर्विकल्पमाश्रित्य निश्चलमशाम्भुमिहात्मशान्तिम् । कर्पूरं ज्वलिते वह्नौ यथा सैन्धवं सलिले यथा । तथा सञ्जीवमानं च मनस्तत्त्वे विलीयते । ज्ञेयं सर्वमतीतञ्च ज्ञानञ्च मन उच्यते । ज्ञानं ज्ञेयं मनश्चैव नान्यः पन्था द्वितीयकः । मनो